

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

The Relationship Between Participative Management of Schools
Administrators and The Effectiveness of Academic Administration of
Schools under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon
Ratchasima

ชัชชน อินอุ้นโชติ¹
สรฤดี ดีปู²

Chatchon In-Unchote¹
Sanrudee Deepu²

Received: January 23,2025 Revised: May 16,2025 Accepted: May 30,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำนวน 346 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายกระบวนการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

¹² สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹² Educational Administration, Nokhonratchasima Rajabhat University

¹ Corresponding author Email: chatchon1990s@gmail.com

โดยภาพรวม และรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมทางบวกในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .898

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purpose of this study were to 1) participative management of schools administrators. 2) effectiveness of academic administration of schools. 3) the relationship between participative management of schools administrators and the effectiveness of academic administration of schools. The samples used in the research were school administrators and teacher under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, number of 346 people. The research instrument was a questionnaire on participative management of schools administrators and effectiveness of academic administration of schools. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient (r).

The research results were found that

1. Participative management of schools administrators under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima was at a highest level and when considering each process, it was at a highest level in all process, the process with the highest average was participation in decision making, followed by participation in planning, and participation in benefits, which has the lowest average.

2. The effectiveness of academic administration of schools under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, the overall level was at a highest level. and considering by side, it was found that most of them were at a highest level, the aspects with the highest average was curriculum development, followed by development of learning processes, and research for quality improvement, which has the lowest average.

3. The relationship between participative management of schools administrators and the effectiveness of academic administration of schools under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, the correlation between the general value and each aspect was statistically significant positive and correlated with .01 which was high with the confidence value of .898

Keywords: participative management, effectiveness, academic administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติแนวคิดสำคัญไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษา ตามความต้องการในระบบต่าง ๆ

รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. 2566: 48-50) กอรปกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้ระบุถึงการมีส่วนร่วมไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุก ช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ (1) การปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ การศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา และ (2) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและ ชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นอกจากนี้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้ให้ความสำคัญใน การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยมีประเด็นปฏิรูปที่สำคัญ คือ การสร้าง ความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเพื่อการจัดการศึกษาด้วย (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 131-139)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม นับเป็นรูปแบบการบริหารสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจใน วงการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานและบุคคลที่ เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ รับผิดชอบในการที่จะพัฒนาสถานศึกษา ทำให้ผู้ร่วมงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นสามารถปฏิบัติงานด้วย ความเต็มใจและมีอิสระในการทำงานซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายได้สำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ (ธัญดา ภัคธนาภิญา. 2565: 2)

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเป็นความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการตามขอบข่าย ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ที่ได้รับความร่วมมือกันทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยมีการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การติดตามตรวจสอบ การทำงาน การประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของบุคลากรที่ สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงาน ปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมาย ของสถานศึกษาที่ตั้งเอาไว้ ซึ่งประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสามารถวัดได้จากระดับการบรรลุผล สำเร็จของการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศ การศึกษา และการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่ม บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำนวน 3,267 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน และครู จำนวน 3,115 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู จำนวน 346 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และครูจำนวน 330 คน กลุ่ม ตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็น ชั้นภูมิในการสุ่ม และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลากให้ได้จำนวนครบ ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	5	42	47	1	5	6
ขนาดกลาง	36	353	389	4	37	41
ขนาดใหญ่	33	472	505	3	50	53
ขนาดใหญ่พิเศษ	78	2,248	2,326	8	238	246
รวม	152	3,115	3,267	16	330	346

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 66 ข้อ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็น

แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ามีค่า 1.00 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ 1) การส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง 2) การส่งและเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และ 3) การทำแบบสอบถามออนไลน์ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทุกช่องทาง จนได้จำนวนครบตามที่กำหนดไว้ จำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยช่วงเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2567

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) มาวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และ ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกตามองค์ประกอบ เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย พิจารณาและใช้หลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class interval)

1.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ทั้ง 5 องค์ประกอบ มีผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=346)				
การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S. D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ	4.70	0.39	มากที่สุด	2
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.71	0.48	มากที่สุด	1
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.63	0.43	มากที่สุด	4
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.52	0.49	มากที่สุด	5
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	4.68	0.41	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.65	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.37)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.39) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.41) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.43) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ทั้ง 7 องค์ประกอบ มีผลการวิเคราะห์ปรากฏดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=346)				
ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	S. D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.80	0.37	มากที่สุด	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.78	0.36	มากที่สุด	2
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.34	0.45	มาก	7
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.68	0.46	มากที่สุด	4
5. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด	5
6. การนิเทศการศึกษา	4.50	0.41	มาก	6
7. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.76	0.37	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.63	0.32	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.32)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.37) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.36) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.37) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.46) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ด้านการนิเทศ การศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.41) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation: r) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ

ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=346)								
ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y _{tot}
X ₁	.726**	.545*	.224**	.826**	.292**	.789**	.611**	.742**
X ₂	.754**	.613**	.165**	.781**	.467**	.490**	.504**	.703**
X ₃	.617**	.391**	.394**	.569**	.903**	.500**	.675**	.780**
X ₄	.505**	.411**	.606**	.394**	.819**	.257**	.645**	.702**
X ₅	.779**	.581**	.276**	.823**	.603**	.710**	.638**	.828**
X _{tot}	.805**	.607**	.408**	.802**	.750**	.642**	.736**	.898**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .898$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .903$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการกับประสิทธิภาพด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .826$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับประสิทธิภาพด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .165$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลและอภิปรายผล

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .898

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา มีประเด็นที่ค้นพบนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา บริหารสถานศึกษาอยู่บนพื้นฐานของบรรยากาศที่มีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งได้รับความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ของการบริหารจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้บุคลากรทุกส่วนร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ ในลักษณะของการร่วมวางแผนดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ประชุมประสานความร่วมมือ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและประเมินผล ร่วมแสดงความยินดีและรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมระดมทรัพยากรต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์การ การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีม อาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผนตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด สอดคล้องกับผลวิจัยของวิระ บุตรฤทธิ์ (2566) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ผลการวิจัย พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ มีการส่งเสริมสนับสนุน อีกทั้งอำนวยความสะดวกให้ครู ได้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ เน้นการสร้างบรรยากาศห้องเรียน และสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สร้างและประยุกต์ใช้สื่อวัตกรรม มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างหลากหลายและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษา ดังนั้นงานวิชาการ ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา เปรียบเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงปรากฏถึงงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการสร้างเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทาง ปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องวัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองดี คณะศรี (2566) ที่ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .898$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด และอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้มีโอกาสได้ใช้ความสามารถ และทักษะการทำงานร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันตลอดเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง และเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ คอยกระตุ้นให้

ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน ดังนั้นการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของบุคลากรแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ที่จะส่งผลให้มีคุณภาพที่ปรารถนา ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ได้กำหนดให้ การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการในระดับสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยองค์คณะบุคคล ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ คือ ด้านวิชาการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กร ต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชนโดยใช้กระบวนการของการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) ที่ได้เสนอแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่บุคลากร สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยงบประมาณที่เพียงพอ ที่จะทำให้การขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้ จึงได้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุมารวิสัยทัศน์ที่วางเอาไว้ มีแนวทางการดำเนินงาน ตามวงจรคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิรวิทย์ ชินะขำย (2563) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนผลักดันให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ และร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการใช้งานวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ทำการศึกษาวิเคราะห์ และวิจัยการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา มีการนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในการเรียนการสอนกับองค์กรอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา เพื่อให้ได้ข้อมูลและเป็นแบบอย่างให้ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ได้นำไปปฏิบัติต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา เพื่อให้ได้ข้อมูลและเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ได้นำไปปฏิบัติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

ทองดี คณะศรี. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

ธัญดา ภัคธนาภิบาล. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 1(1), 1-9.

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 4(1), 176-185.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: นาคิลป์โฆษณา.

วชิรวิทย์ ชินะขำ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

วิระ บุตรฤทธิ์. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2566). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2564). กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity. *World Development*, 8(3), 213-223.

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Pearson, K. (1920). Notes on the history of correlation. *Biometrika*, 13(1), 25-45.